

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austró-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la

TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

In Duminec'a prima din paresimi.

Nu suntem stepani preste viéti'a nóstra!

Viéti'a este unu talantu, este unu daru dela Ddiu, daruitu noue, cá se facem întrebuintiare de densulu in conformitate cu scopulu, pentru carele suntem ziditi.

Dar ispitele acestei vietii sunt multe si mari. Si aceste ispite nu arare ori instreinéza pre omu dela adeverat'a s'a missiune, dela adeveratulu scopu alu vietii sale.

Spre a fi feriti de povèrnisiulu, pre carele de multe ori ducu pre omu ispitele si grelele imprejurari ale vietii biseric'a a instituitu posturile.

Timpulu postului este timpulu, in carele ni-se impune cu staruintia a cugetá cu tóta seriositatea si in tóta liniscea inimei nóstre la întrebàrile cele mari, dela cari depinde sórtea si viitoriulu nostru aici si dincolo de mormentu.

Trei sunt cu deosebire aceste întrebàri si anume: 1) cine suntem? 2) pentru ce vietuim in acésta lume? si 3) in ce reportu stámu si in ce reportu traimu, si detori suntem a trai cu Celu ce ne-a datu esistenti'a, cu Domnulu si Stepanulu vietii nóstre?

Nu vom sci nici odata, cine suntem, si in genere omulu nu va sci nici odata, cine este elu, si ce tienta urmaresce prin acésta viéti'a, daca persón'a s'a si fiinti'a s'a nu o va aduce in legatura cu Facetoriulu seu. Nu vom sci nici odata, pentru ce traim pre acestu pamentu, daca viéti'a si tient'a, pre carea o urmarim prin viéti'a, nu o vom aduce in legatura cu planulu celu dumnediescu, cu planulu celu nepe-transu si necuprinsu de minte omonésca, conform carui'a ziditi suntem, si conform carui'a detori suntem, se traim pre acestu pamentu. Nu vom întielege nimic din acésta viéti'a, nu vom avé nici unu foliu de placere statornica, si nu vom poté biruí nici o durere, daca dilnicu nu vom traí in celu mai intimu reportu cu Stepanulu si Ziditoriulu nostru.

Nu póte traí in legatura cu tatalu seu, nu-lu póte iubi, si nu póte ascultá de densulu, prunculu,

carele n'a avutu ocasiune a-lu cunósce. Numai acelu pruncu scie pretiui pre tatalu seu, carele a avutu ocasiune a-lu cunósce, a-i recunósce autoritatea, si mai cu seama a-i sentí iubirea parintésca, si a-i întielege bunavointi'a si bunatatea.

Ceea ce este tatalu fisicu pentru omu, aceea este si tatalu nostru comunu, tatalu tuturor, parintele curescu pentru intréga omenimea.

Si chiar acést'a este ratiunea, pentru care ciclulu santeloru evanghelii, cari se cetescu in santulu si marele postu, se incepe, cu cunósccrea lui Ddiu cu cunósccrea Mantuitoriuului lumii de „fiu alu lui Ddiu si imperatu alu lui Israil.“

Nu póte traí in legatura cu Ddiu, nu póte se-si dea seama despre întrebàrile cardinali amintite mai sus omulu, carele nu cunosce divinitatea lui Christos, si carele nu póta in inim'a s'a divinitatea invetiaturiloru Domnului, depuse in sant'a scriptura si in sant'a traditiune, precum si divinitatea missiunei istorice a bisericiei lui Christos.

Proroci mincinosi, cari au combatutu acesti stelpi cardinali ai credintiei au fost totdeun'a. Vor mai fi fiend si astadi. Si a loru dorintia si lucrare este, cá se instreineze pre omulu crestinu dela adeverat'a credintia. Strica multu omenimii astfelu de proroci mincinosi, dar mai multu decât densii instreinéza pre omu dela cinstirea adeveratulu Ddiu si dela traiulu seu conform legii Domnului, multele ispite ale vietii.

De aceea s'a recunoscutu, si se va recunósce vecinicu de toti ómenii de bine, de toti omenii, cari s'au aprofundatu in tainele vietii, postulu si timpulu postului, de unu mijlocu, si de unu timpu de cura spirituala — morala.

Gandimu mai seriosu la viéti'a si la viitoriulu nostru in aceste sante dile.

Voimu neaperat, se trecemu prin o cura spirituala-morala, ér mijloculu, prin carele putem trece cu succesu prin acésta cura, este meditatiunea si reflectarea la noi insine, la starea spirituala si morala a

nóstra, cá astfelu se-ne putem emancipá, si se putem trece biruitori prin multele ispíte ale vietii.

Cine nu cunósce pre Dumnedieu nu póte semti adevérata bucuria; cine nu cunósce pre Ddiu nu póte infrange durerea, si nu póte trece biruitoriu prin necazurile vietii.

Bunatáti multe a reversatu, si continua a reversá Domnulu preste lumea s'a. Semne si minuni multe au aretatu, si continua a aretá Domnulu omului ziditu dupa chipulu si asemenarea s'a.

Dar omulu nu intielege. Si sedusu de ispítele vietii nu arare ori si-uita de sene, si-uita de Facetoriulu seu.

Postulu si timpulu postului inse se incepe cu cunóscrea lui Ddiu.

„Rabi, tu esti fiulu lui Ddiu, tu esti imperatulu lui Israil,“ dice Natanail catra Mantuitoriulu lumii in sant'a evangelia de astadi.

Acelasi Mantuitoriu vecinicu petrece intre noi prin Duchulu santu, trimisu none dela Tatalu. Vecinicu petrece Dómnulu intre noi prin sant'a s'a evangelia si prin sant'a s'a bisericá.

Si in timpurile de trista aducere aminte Domnulu a fost sprijinulu si mangaiarea poporului seu.

Si timpuri grele sunt si cele prin cari trecemu astadi. De aceea ne este, si trebue se-ne fia atât de pretiuitu timpulu postului, pentru ca este unu timpu de recreatiune spirituala-morala, unu timpu, in carea inim'a nóstra ferita de ispítele vietii prin postu si prin rogatiune, póte se-se apropiia mai cu inlesnire de Ddiu, unu timpu, in carele recreati in internulu nostru se putem cantá cu bucuria cantarea Domnului: „cu noi este Ddiu intielegeti neamuri, si ve plecati.“

Nu este singuru in lume, nu este lipsitu de ajutoriu omulu carele póta in inim'a s'a pre Ddiu.

Nu este bisericá seraca, si nu este, nu póte se fia amarítu si necajitu poporulu, carele este tare in credinti'a Domnulu „celu tare si puternicu in resboie.“

„Domnulu este cu noi de cine ne vom teme.“

Din dureri si necazuri multe a seosu Ddiu biseric'a si poporulu seu cu indurárilé sale celé bogate.

Prin dureri si prin greutáti vom trece si astadi, si biruitori preste multimea valuriloru ispiteloru vietii ne vom aretá si noi cei de astadi, daca inim'a nóstra se va umplea de bogati'a credinti in Ddiu, si in faptele nóstre se va vadí si se va aretá tari'a credintié nóstre.

Intrandu in postu ne aducem aminte mai multu, decât ori cand, ca cunósceam pre Domnulu, si strigandu catra Mantuitoriulu cu credinti'a lui Natanail: „Rabi tu esti fiulu lui Ddiu, tu esti imperatulu lui Israil,“ — vom luá Duchu santu, Duchulu Domnului, carele se-ne stepanéscá gandirile si faptele nóstre.

Din viéti'a economica a poporului nostru.

IV.

Cand a batutu omulu celu dantaiu paru, pentru a-si face o locuintia stabila, si cand a semenatu cele dantai bucate: atunci a si inceputu a gandí mai desu si mai seriosu la Ddiu, — si in acelasi timpu a inceputu a pune piciorulu cu asiedimentu si cu trainicia pre calea cea fara de sfersitu a culturii si a civilisatiunei.

Si poporulu romanu, in tot timpulu, de când elu viéza pre acestu pamentu, a tienutu multu la aceea, cá se-si aiba casuti'a si asiedimentulu seu. De aci vine, ca in consciinti'a si convingerea poporului romanescu a remasu din betrani adencu intiparita idei'a, ca omulu, carele nu-si are cas'a s'a, si n'are unu petecu de pamentu, din carele se traésca cu ajutoriulu lui Ddiu si dupa lucrulu maniloru sale, nu este omu.

Am disu in unu articlu trecutulu alu nostru, ca plugariulu romanu pre alocuri'a a cadirtu si respective a perdutu multu din acésta credintia si consciintia nationala a s'a. Si negrij'a pentru aceste perderi pre terenulu economicu ale plugariului romanu, cari astadi sunt pre alocuri'a multe, o-am imputatu in prim'a linia scóleloru nóstre elementarie.

Am disu, ca in scólele nóstre nu s'a pusu destulu pondu pre *desvoltarea si intarirea consciintiei religiose*, si s'a neglesu multu din lucrarea, menita a *deprinde fitórele generatiuni in cugetare*.

Marturisimu, ca ne-a dorutu fórté multu, cand noi, cari ne-am silitu totdeun'a, cá pre campulu vietii practice impreuna lucratori se fimu intru augmentarea si desvoltarea scóleloru nóstre, se venimu acum, si se facem chiar noi acésta grea imputare scólei nóstre proprii, acestei mandrii a bisericéi nóstre nationale.

Dar inzadar. Detorinti'a nóstra de publicisti in servitiulu bisericéi ne impune, ca intre ori ce imprejurári se ne supunemu si se lucrámu numai conform principiului: „adeverulu mai pre susu de tóte; ér inim'a nóstra de romani ne dice: se dorimu, se ceremu, si se colucrámu, cá scólele nóstre se produca mai multu.

Fste unu adeveru vechiu, ca nici unu poporu, carele voiesce se aiba viéti'a, nu-si póte renegá trecutulu si istori'a s'a. Si poporulu romanu s'a sustienutu, si s'a desvoltatu tienendu mortisiu la datinele sale religiose si nationale, intre cari unu locu insemnatu a ocupatu si credinti'a, ca nu poti traí in acésta lume, fara se ai o casutia si unu petecu de pamentu. Si nu din plugarii romani betrani au fost cei cari si-au vendutu pamentulu, moscenitu dela parinti; ei unii dintre cei teneri, pre cari i-am crescutu noi in scólele nóstre. Ér acést'a s'a intemplatulu, si s'a potutu intemplá numai din motivulu, ca scól'a nu ii-a facutu atentí pre acei plugari inca pre cand se ga-

seau ei pre bancela scólei, — ca la noi a esistatu si mai exista si astadi o cestiune agraria de unu caracteru forte acutu si primejdiosu.

Cand dupa anulu 1848 a esitu plugariulu romanu din legaturile, cu cari fusose de secli inlantuitu cu fostulu seu domnu de pamentu, i-s'a datu prin lege e bucata de pamentu.

Si in sciintia se ne fia, ca acestu pamentu nu s'a datu in cinste plugariului romanu. Pentru acestu pamentu au lucratu veacuri multe cu sudori de sange mosii si stremosii nostri. Elu ne este scumpu, pentru ca este cascigatu cu munca grea. Elu este patrimoniulu unei lucrari intinse, este tot ce au potutu casciga pentru noi fericirii nostri inaintasi in decursulu veacurilor de trista aducere aminte.

Si din acestu pamentu, durere, s'a vendutu multu in unele parti. Nicairi inse n'am perdatu atat de multu din acesta avere nationala, ca in unele comune, apartinetorie comitatului Temisorii. Te dore inim'a, cand calatoresci prin unele comune din acestu comitatu, si vedi, cum chiar in apropiarea comunelor, foste odata curatu romanesci, seamana si secera altii, si nu ai nostri.

Pentru ce ?

De buna sema, pentru-ca in scola n'am potutu, si n'am sciutu, se imprimamu in inim'a eleviloru valoarea pamentului, er in societate n'am apretuitu, si n'am intielesu primejdi'a cestiunii agrarie, prin carea trecemu, pare ca pre nesemtite, de ani 20—30 incoco. Am atrasu pote ca pre de multe ori atentiunea invetiatiului dela cestiunile cele mari, in servitiulu caror'a trebuie se-se gasesca, si dupa cum se tienea de unii din ai nostri, ca este mai bine, l'am pusu in servitiulu altoru cause, si dora chiar in servitiulu unui nefericitu cultu personalu.

Si cumca nici in scola, nici in societatea nostra nu s'a pusu pretiu de ajunsu nici pre pamentu, nici pre vieti'a si desvoltarea economica a poporului nostru, am pote cita multime de esemple.

Se-ne marginimu inse la cele urmatore:

S'a intemplat a une ori, ca invetiatiului nostri, adunati in conferintie a discutá cestiuni de metodu, si cestiuni eminamente de scola, se fia abatuti dela acestea prin omeni, sean imprejurari, si se discute cestiuni, cari dupa vederile nostre se nu privesca nici metodu, nici scol'a ca atare, ci dora altecv'a; er scol'a si poporul din acestu motivu a suferitu — ceea ce noue celoru ce invetiatori suntem, nu ne este permis a tolera in adunarile nostre.

In societate inca nu s'a pre intemplatu altcum, precum ne glasuescu cele ce urmaza:

Era odata, inainte cu cativ'a ani, vorb'a, ca fondurile nostre diecesane se cumpere unu dominiu mai mare, si se incapa si eparchi'a nostra a Aradului a-si valorá, si respective inmultí capitalulu si venitele prin o intreprindere economica, prin cumperarea unui dominiu mai mare. Si astadi nu mai este de locu taina,

ca cumperarea acelu dominiu in conditionile, in carea era planuita, era destulu de favorabila si avantajioza eparchiei. S'a conchiamatu spre acestu scopu si unu sinodu eparchialu strordinariu. Si sinodulu cu o mare majoritate a-si decisu cumperarea; dar acesta cumperare nu s'a efeptuitu. Pentru ce? Pentru ca se ridice in sinodu glasulu unui omu, pre atunci cu multa trecere, care bannia, si suspiciona pre cei ce voiau a cumpera acelu pamentu cu lucruri cari aiurea pote ca aru fi fost la locu, dar cari pentru sinodulu nostru eparchialu nu se potriveau, ba chiar ii amenintia, pre omenii, care planuisera cumperarea in interesulu bisericeii, ca va veni asupra lor coler'a.

Omenii de bine, chiamati a lucra in vieti'a publica, tienu multu la increderea publicului, si nu le este permis, ca atunci cand se incerca cinev'a a-ii banii, se intreprinda lucruri, prin cari ar da ansa cutarui demagogu a alimentá si sporí banuieli in publiculu mare, carele nu cunoce mersulu cestiuniloru, ce ne preocupa din propia s'a intuitiune. Dominiulu proiectatu a-se cumpera nu s'a cumperatu, pentru ca cumperarea s'a opumnatu din o parte, carea voia se ridice banniei asupra guvernului diecesanu. Si din punctu de vedere formalu, din punctulu de vedere alu increderii, bine s'a facutu ca nu s'a cumperatu; dar din punctu de vedere materialu, din punctulu de vedere alu mersului si desvoltarii economice a fonduriloru, este lucru netagaduitu, ca am perdatu multu. Si se dea Ddiu, se nu se intemple, dar acesta perdere o voru semí multu mai multu decát noi cei ce ne vor urma.

A mai fost vorb'a si de atunci incoco atat in sinodu, cât si in consistoriu, ca se-se cumpere cate unu complexu mai mare de pamentu pentru dieces'a nostra; dar s'au ridicatu totdeun'a scrupuli, si rezultatulu a fost, si este, ca eparchi'a nostra inca nici astadi n'a intratu in sirulu proprietariloru mari de pamentu, precum s'ar cuveni, si ar trebui se fia o eparchia cu unu numeru de preste 500,000 de credintiosi.

Am scrisu acestea aici, pentru ca se nu le uitam noi cei de astadi, si se scia cei ce ne voru urma, ca regimulu vorbeloru, snb pressiunea carui'a am traitu, si pote ca mai traimu si astadi, ne-a impedeatu multu in desvoltare, si a impedeatu chiar lucrarea productiva a scólei nostre elementarie, a scólei poporului nostru.

Speramu inse, ca in viitoriu vom fi mai intiepti, si vom merge mai bine. Vom vorbi mai putien, si vom lucra mai multu.

Cum ?

Ne-au invetiat pre toti multe necazurile aniloru din urma. Si intre cei cari au semtitu dora mai multu durerea si necazurile acestoru amare invetiaturi, sunt chiar invetiatiului scóleloru nostre elementarie.

Daca se vendu pamenturile credintiosiloru,

se imputienéza, si se ingreuieza incasarea speselorulu cultului; ér invetiatoriulu sufere.

Dar nu ne este permis a tolerá, cá invetiatoriulu scóleloru nóstre, man'a drépta a bisericeii in mijloculu poporului, — se sufere. Si cestiunea ameliorárii salarielorulu invetiatoresci trebue se-o regulámu definitivu cu o oara mai nainte. *Se dãm invetiatoriulu cee ce i-se cuvine dupa munc'a si prestatiunile sale.*

Si administratiunea scolara este dispusa, si doresce a face totulu in acésta privintia. Nu se póte inse nici unu pasu misicá acésta administratiune, daca nu va avé sprijinulu celu puternicu alu insusi invetiatoriulu.

Nu tainuimu, pentru ca nu ne este iertatu a tainui cee ce de altcum scie, si vede intrég'a lumea. Si deci siliti suntem a spune cu mare durere de inima, ca scól'a nóstra nu este in totu loculu destul de populara, nu este destul de imbratisiata de poporulu, carele o sustiene, si carai'a este menita a-i servi.

Pentru ce ?

De buna seama pentru ca scól'a nóstra nu in totu loculu a produsu róde imbelsugate si manóse, cá poporulu se-i semta tari'a si puterea. Ér administratiunea scólei cu tóta buna vointi'a nu póte ajutá multu sub astfelu de imprejurári tocmái in ceea ce privesce augmentarea si regularea salarielorulu invetiatoresci.

Si deci, dupa observárele nóstre cestiunea salarielorulu invetiatoresci nu se va poté regulá definitiv, pana cand invetiatoriulu nu va face din scól'a s'a o cheia, prin carea se deschida cu succesu calea spre o desvoltare spornica si succésa a poporului nostru pre terenulu economicu. Omulu, care dispune de bani, cumpera bucorós tóte lucrurile, de cari semte, ca are trebuintia.

Si la noi poporulu este factorulu si celu carele sustiene, si celu carele folosese scól'a. Si adevéru este, ca poporulu nostru este speriiatu de greutáti si de sarcini, dar cand scól'a ar veni, si ar lucrá mai cu succesu la imbunatatirea stárii lui pre terenulu economicu, noi asia credemu, ca situatiunea cea grea, pre carea o intempinám astadi, cand venim se cerem poporului denariulu pentru scóla, s'ar schimbá in spre mai bine.

In fiecare comuna poti se affi câte o seama de ómeni, cari dela parintii loru n'au moscenitu nimicu; dar cari astadi au, si respective prin lucrulu manilorulu loru si-au cascigatu câte putien pamentu, si traiescu cinstitu. Se gasescu apoi altii, cari au moscenitu câte putien pamentu, dar l'au perdatu.

Pentru ce ?

De buna seama pentru ca cei dantai au lucratu, si au trairu cu calculu, ér cei de alu doilea au trairu fara calculu.

Scól'a este inse chiamata a face pre toti, se traiesca cu calculu, si inca cu unu calculu conform

greutátiloru vietii si greutáti loru imprejurárilorulu. Prin urmare, daca scól'a nostra de astadi ar luá acésta cauza mai cu deadinsulu la inima, ar poté mai cu seama pre bas'a esperiintieloru trecutulu se realizeze multe bune.

Asupra modululu, cum ar fi se-se efeptuiesca acéstu lucru mare ne vom pronuciá in numerulu viitoriu.

Unu nou coru de scolari.

Belintu, 21. Faur 1889.

Onorata Redactiune ! Credintiosii d'aici au fost in diu'a de 12/24 Faur a. c. fórte placut suprinsi de productiunea nou infiintiatulu coru alu scolarilorulu, carele — sub conducerea zelosulu loru invetiatoriu *Constantinu Pava*, — a esecutatu dupa note cu multu tactu, si desclinita precisiune tóte cantarile dela sant'a liturgia.

Observandu eu — in decursulu servitiulu divinuu — impresiunea cea atát de inaltátoria de spirit si pietate, pe de o parte; éra pe de alt'a, bucuri'a nespusu de mare a credintiosilorulu asistenti; vediendu ei pruncutii loru scolari cu cáta placere, rívna si atragere canta frumósele respunsuri bisericesci: me vedu indemnatu On. redactiune a aduce acést'a la cunoscinti'a publica; atragendu mai vértos atentiunea dloru invetiatori asupra acéstei imprejurari, convinsu cá bunele rezultate obtienute de numitulu dnu invetiatoriu, vor sterni ia toti cei chiamati dorinti'a pentru o astfelu de frumósa si nobila intreprindere, carea pe langa putiene fatigii produce fructe imbelsugate si destulu de multiamitórie.

Esecutarea tactica si armoniósá a cantarilorulu bisericesci apoi, nu numai inaltia evlavi'a credintiosilorulu, si le misca inim'a facendu-i mai aplecabili pentru cercetarea santei bisericeii; ci mai desvólta in mientii scolari ambitiunea si dorulu pentru a continuá acésta lucrare si cá adulti in asia numitele „Coruri de plugari,” cari in timpulu de facia au luat dimensiuni fórte mari si imbucuratórie.

Prin acést'a dnii invetiatori tindu a pune o basa solida la inmultirea acelorulu „coruri vocali” astfel, in cât cu timpulu ne vom poté bucurá vediendu cultivandu-se acéstu ramu de cultura nationala in tóte partile locuite de suflare romanésca.

Este deci timpulu cá cei angangiatu pentru a luminá poporulu prin crescerea unei nóue generatiuni, se-si puna odata la inima, cá chiamarea invetiatorésca nu este implinita numai prin tienerea punctuala a ordinatiunilorulu superioritáti; cáci cuventulu invetiatoriu invólva in sene o missiune apostolica, si detórintia au toti, cari au primitu acésta sarcina a lucrá cu zelu si devotamentu, la inaintarea binelui comun, la prosperarea bisericeii si a neamulu, din care facu parte; intrebuintiandu tóte mijlócele salutare pentru realizarea scopulu catra care nisuiesc.

Unu credintiosu.

Predic'a de pe munte a Mântuitorului.

(Mat. cap. 5—7, 29.)

(dupa Dr. A. Bisping.)

(Continuare.)

Vers. 18. intemeiază cele predise: Că-ci a min dicu vóue: pana ce va trece ceriulu si pamentulu, nici o iota s'au nici o cirta nu se va perde din lege, pana ce se vor intemplá tóte. — Cuventulu „amin“ se intrebuintieza la inceputulu propositiunii pentru de a desteptá si indreptá atentiunea la cele ce se cuprindu in ea si pentru de a intoná emfaticu ideia ce o exprima; la sfersitululu vorbirei servesece spre intarirea celorlu dise. — In cursulu si in permanent'a schimbare a lucrurilor din lumea acést'a, ceriulu si pamentulu forméza partea cea tare si durabila; de aici si expresiunea: „pana ce ceriulu si pamentulu va trece“ este a se luá in intielesu de „nici o data“ (vedi si Luca 16, 17.) — Iot'a e cea mai mica litera din alfabetulu evreescu; ér cuventulu „cirta“ insamna propriaminte „corn“ si s'ar poté referi la accentele ce se folosescu in limb'a jidovésca, dar fiind-cá aceste sunt de origine mai tardie, fara indoiala avemu se intielegemu aici, coltiurile prin cari se deosebescu unele litere deolalta; asia liter'a evreésca „d“ de „r.“ Deci sensulu versului intregu va fi: Nici o data nu se va perde, nu va încetá nici cea mai ne'nsemnata parte din lege, intru cât cuprinde acést'a regulele cele vecinice valide ale ordinii morale; si in imperati'a cea nóua, carea s'a intemeiatu cu venirea lui Christosu, are ea deplina valóre. In caracterulu seu tipicu inse, asia dara si in prescriptele sale ceremoniale si rituale, legea T. V. s'a abrogatu de sine insasi, de vreme ce cele preinchipuite s'au infatisiatu, s'au aretatu pre deplinu, precum si flórea cade, cand se ivesce fructulu. La cuvintele „pana ce se vor intempla tóte“ este a se adauge: cele scrise despre mine in lege.

V. 19. Aici se face conclusiune din cele premergetóre: „Deci celu ce va strică un'a dintre aceste porunci mai mici, si va invatiá asia pre ómeni, (adeca ca porunc'a s'a abrogatu) mai micu se va chieamá intru imperati'a ceriurilor; ér celu ce va face, si va invatia (aceea ce se cere chiaru si prin cea mai mica si ne'nsemnata porunca) acést'a mare se va chieamá intru imperati'a ceriurilor.“ Fiind-cá legea morala a T. V. e vecinica, ér singuraticele ei porunci forméza unu intregu nedespartibilu, nu-i este iertatu omului, ca se strice, se abróge nici pre un'a din aceste porunci, nici chiar pre cea mai mica la aparintia. Că-ci in acést'a abrogare arbitrara ar zacé unu feliu de desconsiderare a intregii legi si a insusi autorului ei, adeca a lui Ddieu. Dreptu ca unu atare carele in urma unei libertáti false, strica, desfiintieza unele ordinatiuni la aparintia mai neesentiale ale legii, póte se fie membru a imperatiiei ceresci; dara elu nu se tiene de ea cu tóte puterile sale, si de aceea e si neaptu pentru de a invetiá si pre altii. Elu sta pre o trépta mai inferióra, e fórtu micu in imperati'a mesiana. Numai acel'a e intr'adeveru mare in imperati'a lui Mesia, carele insusi implinesce intrég'a lege, si invatia si pre altii ca se o implinésca. Cu singuraticele legi morale sta lucrulu chiar asia ca si cu dogmele credintiei; numai ca acele surt efluculu vointiei vecinice a lui Ddieu, ér aceste efluculu a deverului vecinicu; si precum acel'a, carele lapada chiar si numai o dogma, carea la aparintia s'ar paré nees ntiala, nu póte se fie consideratu de unu crestinu ortodoxu cu tot sufletulu si intrég'a sa inima, pentru-cá prin acést'a ar aratá că da crediementu mai mare ratiunei sale de cât autoritáti nefalibile a bisericiei; astfelu si celu ce lapada, chiar si nu-

mai o lege morala, dovedesce, ca elu asculta mai multu de vointia lui propria decât de vointia lui Dmnedieiu.

In versulu 20. ne arata Mântuitorulu ca u s'a, pentru carea a trebuitu se céra elu dela membrii imparatiei sale o observare atât de stricta si neescaptionata a intregii legi. „Că dicu vóue, ca de nu va intrece dreptatea vóstra pre cea a carturariloru si a fariseiloru, nu veti intrá in imperati'a ceriuriloru.“ Carturarii si fariseii inca tie-neau intrég'a lege, dara, dupa modulu loru celu lax de interpretare, observau mai multu liter'a, de cât spiritulu internu alu legii. Dara unde se considera numai liter'a legii dmnedieiesci, nu inse si spiritulu ei, acolo nici nu póte fi vorba despre o adeverata dreptate interna. De aceea si dice aici Mântuitorulu catra ai sei, ca se se ferésca de explicarea cea falsa si fatiarnica a T. V. din partea carturariloru si fariseiloru, precum si de dreptatea loru; si continua, in versulu 21. si cele urmátóre, a interpretá, in opunere cu invetiatur'a acestora siese porunci din T. V., accentuându spiritulu, ideia acestoru porunci, cari au se remana in vigóre si in imperati'a lui. — Dreptatea, despre carea se vorbesce aici, insamna atât conceputulu adeveratu cât si implinrea T. V.

Vers. 21. Isusu incepe cu interpretarea poruncii a siese: „Audita-ti ca s'a disu celorlu mai de multu: se nu ucidi; ér cel ce va ucide vinovatu va fi judecati.“ Fiind-cá Isusu vorbesce si catrá poporu (asem. versu 1) nu dice: ati cetitu, ci ati auditu, adeca in prelegerile si interpretarile legii ce se face sambata in templu. „Celorlu mai de multu“ adeca generatiuniloru evreesci din timpurile de mai nainte, catra cari s'au adresatu carturarii. — „Se nu ucidi“ e porunca din 2 Mo. 20, 13; „ér celu ce va ucide vinovatu va fi judecati“ e sau vre unu adausu traditionalu sau unu interpretamentu de a invetiatoriloru scripturei T. V. Acestia adeca se tieneau de litera, si aplicau legea acést'a numai la factic'a ucide, prin urmare faceau din o lege religioza-morala, o lege timporala civila. — In versulu urmatoriu se deosebesece intre judecata s'au judetiu mai micu si intre sinedriu. Sinedriu era tribunalulu supremu alu Iudeiloru, si formá instantia ultima in tóte afacerile civile si de dreptu; judetiulu sau judecata inse era o judecatorie inferióra in orasiile din provintie (5 Mos. 16, 18.) carea constá dupa unii din 7., dupa altii din 23. de membri. Deci, daca invetiarii si carturarii legii vechi, recunosceau competintia judecatoriiloru inferióre in cunóscerea si pedepirea ucidei, prin acést'a declarau ei ucideea de o crima relativu ne'nsemnata.

V. 22. „Ér eu dicu vóue, că tot celu ce se mánie pre fratele seu, vinovatu va fi judecati; ér cine va dice fratelui seu: éca! vinovatu va fi sinedriului, ér celu ce va dice: nebune! vinovatu va fi geenii focului.“ Prin aceste cuvinte explica Mântuitorulu conceptulu celu adeveratu, ideia proprie a poruncii a siese, in opunere catra interpretarea fariseistica din versulu premergetoriu. Porunca acést'a nu opresce numai faptululu esternu, ci si dispositiunea interna a urei, si a erumperii ei in vorbire. Asiadara Christosu patrunde pana la isvorulu celu mai internu, din carele se trage ucideea, adeca pana la ura. Purcediendu dela prim'a ivire a urei in inim'a ómeniloru, descrie apoi prin o intreita graduatiune, gradele, acelei'a. Primulu gradu e ur'a simpla, mani'a s'au dusmani'a ce o nutresce cineva in

inim'a s'a fatia de deaprópele seu, că-ci pre acest'a avem se-lu intielegemu sub cuvintulu „frate.“ — Gradulu alu doilea este a dice raca, cand adeca ur'a s'au mani'a erumpe si se esprima in cuvinte ocaritóre si injuratóre, cari vatama demnitatea omenésca si dreptulu fratelui s'au deaprópelui. Cuventulu raca e chaldaic, insamna: capu slabu! (vacuus) si era unu cuventulu de injurare fórte intrebuintiatu pre atunci. — Că alu treilea gradu de ura s'au mánie este a dice: nebunule! Fiind-că dupa modulu de cugetare alu lidoviloru, conceptele nebunu, om reu, ateist, sunt sinonime, prin urmare: cuventulu nebunu insamna gradulu celu mai inaltu de coruptiune si decadintia religiósá-morala (asem. Ps. 14, 1. 53, 2. 1 Sam. 25. 25.) Despre faptulu ucideri nici nu vorbesce Isusu; in imperati'a s'a se nu se auda despre unu atare faptu, provenirea lui se fie o imposibilitate — Cu gradarea urei se inmultiesce si vin'a inaintea lui Ddiu; si diferitele grade de penibilitate inaintea lui Ddiu, sunt esprimate prin cuvintele: judecata, sinedriu, si geen'a focului. Gradului primu de ura s'eu manie îi corespunde: judecat'a; Mântuitorulu paraleliséza asiadara penibilitatea gradului primu a urei cu penibilitatea, carea invetiatorii legeri mosaice o ascriu gradului celui mai inaltu, adeca ucideri. Daca erumpe mani'a s'au ura omului in cuvinte vetematóre si defaimatóre, atunci apartiene gradulu acest'a judetiului celui mai inaltu omenescu, sinedriului; adeca devine o crima capitala, cu privire la vinovati'a s'a inaintea lui Ddiu. Daca mani'a sau ur'a merge atât de departe, încât ea se esprima prin cuvinte dejositóre, timbrându-lu pre deaprópele de unu omu rentátitu, de unu ateistu, atunci vin'a sa e asia de mare, încât merita dreptu pedépsa: geen'a focului. — Cuventulu geena corespunde evreescului: ghe ben Hinom, adeca valea fiului lui Hinomu, si insamna o vale spre sudu dela Ierusalimu, unde sacrificau odinióra Israilitii cei idololatri fii sei lui Moloch. Numele acestui locu urgisitu (asem. 2 Reg. 23, 10. Ier. 7, 32.) s'a folositu pentru numirea locului din infernu, meritulu pentru cei condamnatii, si esprima astfelu cea mai mare pedépsa dumnediesca.

Vers. 23. si 24. cuprindu o provocare la impacare s'au conciliare, in forma de consecintia (ceea ce se esprima prin deci dara) din seriositatea pedepsei, cu carea, chiar in versulu premergatoriu, s'a amenintiatu neubirea, s'au ur'a si dusmani'a fatia de deaprópele. „Deci dara de aduci darulu teu la altariu, si acolo itivei aduce aminte, că fratele teu are cev'a asupra ta; lasa acolo darulu teu inaintea altariului, si mergide te impaca antai cu fratele teu, si atunci venindu ada darulu teu. Dupa cum se vede din cuvintele inaintea altariului, din vers. 24., Isus si-a inchiuitu pre aducatoriulu de dar adeca pre sacrificatoriulu, standu in templu si pregatindu cele ce se tienu de sacrificiu; prin acést'a devine ideii'mai vieie: chiar si darulu pregatitu acum pentru sacrificare are sè se aduca lui Ddiu numai dupa restaurarea pácei reciproce. Trebuie de observatu, că Mântuitorulu nu dice: „că tu ai ceva asupra fratelui teu,“ ci: că fratele teu are cev'a asupra t'a. Crestinulu prin urmare se nu se multamésca cu aceea, ca nu lasa ca sè se ivésca in sine ura, ci elu se caute, ca si in inim'a fratelui seu se stinga flacara urei; asiadara nu numai ca elu se fie dispusu spre impacare, se fie conciliabilu, ci nici pre fratele seu se nu i-lu lase, ca se urasca pre altulu. Acést'a manifestare a dragostei celei mai curate o a duce Mântuitorulu in legatura cu sacrificiulu. Sacrificiulu e actulu celu mai sublimu alu cultului; prin elu se aproprie omulu de

Ddiu pre carele l'a vetematu, pentru de a se impacá cu elu, si pentru de a cere milosteniile lui. Ddiu inse nu se impaca, daca omulu nu cauta ca se impace mai antaiu pre deaprópele seu celu vetematu.

(Va urmá)

D i v e r s e .

* *Conform cerculariului*, emanatu de catra Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu, sub dto 9/21. Februaru 1889. Nru 590, — s'a celebratu in Sambet'a branzii in tóte bisericile din eparchi'a Aradului sant'a liturgia — ridicându-se rogatiuni pentru odichn'a sufletului fericitului intru aducere aminte Episcopu alu Caransebesiului Ioanu Popasu.

* *Intrunirea sinodului eparchialu alu diecesei Caransebesiu* pentru deplinirea scaunului episcopescu devenitu vacantu prin trecerea din vietia a fericitului Episcopu Ioanu Popasu probabilminte se va staveri pre a cincea Dumineca din paresimi.

* *Bibliografia.* In tipografi'a archiepiscopésca din Cernautiu a aparutu septeman'a trecuta unu opu intitlatu: „Manualu de introducere in santele cărți ale testamentului vechiu“ compusu de Isidor de Onciulu, profesor publicu ordinariu la facultatea teologica a universitatii c. r. Franciscu-Iosefine din Cernautiu. Pretiulu pentru Austro-Ungari'a 4 fl. v. a. pentru Romani'a 10 lei, in care este numeratu si portulu postal. Asupr'a acestui opu de mare valóre in literatur'a teologica romana vom face o dare de seama in nrulu viitorii.

† *Necrologu.* Cu inim'a infranta de durere anuniámú onoratalui nostru publicu, ca unu zelosu confrate alu nostru, parintele *Demetriu Pop'a*, parochu in Pecic'a-romana, membru sinodului si scaunului protopresviteralu alu Aradului, si membru congregatiunei municipale a comitatului Aradu, dupa unu morbu indelungatu si plinu de suferintie a incetatu din vietia in diu'a de 21. Februaru c. v. a. c. la 2 óre dimineti'a in anulu 44 alu etatii, 19 alu fericitei sale casatorii si 19 alu servitiului seu de preotu, prestatu cu zelu si credintia altariului Domnului lasandu in celu mai profundu doliu pre neconsolabil'a s'a sociia Etelec'a, nascuta Tomuti'a pre ficele sale: Constanti'a si Aurora, pre fii sei: Demetriu si Liviu, pre fratii si sororile sale, numerosi consangeni, amici si cunoscuti, precum si poporul nostru din Pecic'a, carele l'a pretiuitu si iubitu.

Reposatulu erá unu preotu cu fric'a lui Ddiu, cu credintia si iubire catra biserica si catra poporu. Desi omu din generatiunea mai noua, — dar reposatulu, era intru tóte servitiile sale intocma aceloru preoti venerabili din betrani, cari pastoreau turm'a loru din vocatiune si din iubire catra poporu. Era omu cu stima si cu incredere catra superiori si cu iubire catra colegii sei preoti, cu iubire catra scóla si cu unu deosebitu interesu pentru inaintarea bisericeii si poporului romanu.

Reposatulu a avutu in intregu timpulu vietii sale se lupte cu mari greutáti si póte ca si aceste greutáti i-scurtara atât de grabnicu firulu vietii.

Remasitiile pamentesci ale defunctului s'au depusu spre odichna eterna cu solemnitatea cuviintiósá loi in 23. Februaru a. c. la 10 óre inainte de amédi.

Servitiulu funebru a fost oficiatu de parintele protopresviteru Constantin Gurban, asistatu de preotii: Constantin Istfanescu, Pavel Mog'a, Demetriu Ganea, Stefan Tamasidan, Ioan Evutian si protodiaconulu Ignatie

Pap, — in fienti'a de facia a unui frumosu publicu carele se compunea din intréga inteliginti'a si intregu poporulu din Pecic'a, carele venise se dea iubitului seu pastoriu sufletescu ultimulu tributulu de recunoscinti'a.

La finea servitiului divinu parintele protopresviteru Gurbanu tienu o cuventare patrundietória, in carea aretá greutatea si sublimitatea chiamárii preotiesci, si espuse modulu, cum defunctulu in tóta viéti'a s'a si-dete silinti'a a corespunde acestei chiamári.

Despartindu-ne de confratele nostru chiamatu de Ddiu la cele eterne, dicemu familiei remase in doliu, cá Ddiu bunulu se-o consoleze si se-o intarésca, cá se póta suportá acésta grea incercare si certare a provedintiei; ér reposatulu nostru confrate, — i-dicemu, cá sufletulu lui se-lu asieze Celu Atotputernicu cu dreptii si oseminteloru lui se-i fia tierin'a usióra.

In veci amintirea lui!

* *Himenu.* Dlu Ioanu Bozganu, a incredintiatu de fiitória sotia pe dsiór'a Lucreti'a Barbu din Pecic'a romana. Felicitárilé nóstre!

* *Invitarea urmatória* la adunarea generala a institutulu de creditu si economii „Victoria“ din Arad a emisu directiunea acestui institutu: Domnii actionari prin acést'a se invita, conform §. 17. din statutele institutulu nostru la

I. adunare generala ordinara,

care se va tiené in Arad la 24. Martie 1889, st. n. la 12 óre médiadi, in localitatea institutulu (Strad'a Deák-Ferencz Nr. 8.)

Obiectele: 1. Raportulu directiunei, bilantiulu primulu annu de gestiune 1887—88, si Raportulu comitetulu de supraveghiere. 2. Stabilirea bilantiulu si distribuirea profitulu curatu. 3. Alegerea alor trei membri in directiune. 4. Alegerea comitetulu de supraveghiere. — Domnii actionari, cari dorescu a participá la adunarea generala in persóna s'au prin plenipotentia, in sensulu §. 22. alu statuteloru, sunt rugati, a-si depune actiile si eventualu dovedile de plinopotencia la cass'a institutulu celu putienu cu 24. óre inainte de adunarea generala. — Arad, in 6. Martie 1889. st. n. — Directiunea institutulu.

Contulu bilantulu.

Active:

Capitalulu de actii restantu *)	1320.—	
Cass'a in numerariu	6169.21	
Cambii de banca	188350.97	
Imprumuturi hipotecarie	29990.—	
Imprumuturi pe efecte publice (Lombard)	920.—	
Diverse conturi debitoare	2022.50	
Mobilar:	1476.18	
10% amortisare	147.61	1328.57
		<u>230101.25</u>

Passive:

Capitalulu de actii:		
1000 actii à fl. 100	100.000.—	
Fondu de reserva	341.85	
Depuneri spre fructificare	116344.94	
Deposite de cassa	547.97	
10% contributie dupa interese capit.	231.61	
Interese transitorie anticipate	3622.14	
Profitu curatu	9012.74	
		<u>230101.25</u>

Arad, in 31. Decemvre 1888.

Nic. Oncu, m. p.,
director executiv.

S. Raicu, m. p.,
comptabil.

*) S'a solvitu in 24. Iannarie 1889.

Directiunea:

Bonts, m. p.,
presiedinte.

Gregoriu Venter, m. p., Costa Oberknez, m. p., Aurel Suciu, m. p., Mihailu Veliciu, m. p., Dr. Nic. Ciacian, m. p.

Bilantiulu presentu esaminându-se conform legiloru si statuteloru s'a aflatu intru tóte esactu si registrele tienute in buna regula.

Comitetulu de supraveghiere:

Ioan Belesiu, m. p.,
presiedinte.

Georgiu Lazaru m. p., Antoniu Caracioni, m. p.,
Vasiliu Mangra, m. p.

Contulu profitulu si perderiloru.

Esiri:

Interese dupa depuneri		4281.01
Spese:		
Salarie	1734.64	
Chirie, porto, diverse	1141.36	2876.—
10% amortisatiune din mobilaru		147.61
Profitu curatu		<u>9012.74</u>
		<u>16318.36</u>

Venituri:

Interese dupa escompt	12204.53
Interese hipotecare	2371.05
Interese dupa lombard	65.74
Interese dupa capital	1051.10
Provisiuni	625.94
	<u>16318.36</u>

Arad, in 31. Decemvre 1888.

Directiunea:

Bonts, m. p.,
presiedinte.

Gregoriu Venter, m. p., Costa Oberknez, m. p., Aurel Suciu, m. p., Mihailu Veliciu, m. p., Dr. Nic. Ciacian, m. p.

Contulu profitulu si perderiloru de fatia esaminându-se si conform legiloru si statuteloru, s'a aflatu esactu.

Comitetulu de supraveghiere:

Ioan Belesiu, m. p.,
presiedinte.

Georgiu Lazaru, m. p., Antoniu Caracioni, m. p.,
Vasiliu Mangra, m. p.

* *Piati'a Aradului* din Vinerea trecuta: Gráu de celu mai greu 6.70 fl. ér acelu amestecat 6.50 fl. — Secara 5.30 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5.50 fl. — Ovesulu 5.— fl. — Cucurazulu 4.30 fl. — Mazerea — fl. — Fasolea — fl. — Lintea 24 fl. — Cartofii 4 fl. per 100 chgr.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invatiatorescu din comun'a Cladov'a, in protopresviteratulu Belintiului, inspectoratulu Leucusiesci, se escrie concursu, cu terminu de alegere pe Duminec'a floriloru, ce cade in 2/14 Aprilu a c.

Emolumintele sunt:

1) Salarulu banalu invetiatorescu 180 fl. 2) Lemme pentru invetiatoriu si sal'a de invetiamentu 32 fl. 3) Pausialu pentru conferintiele invetiatoresci 5 fl. 4) Pausialu pentru scripturistica 5 fl. 5) In naturale 14 meti, anume: 6 meti grau si 8 meti cucuruzu, estimatu la 38 fl. 6) Dóne jugere de pamentu, quartiru liberu cu intravilanu de 1/2 jugeru □.

Recurrentii doritori d'a ocupa acestu postu, au a-si trimite recursele loru ajustate cu documinte prescise de lege, la adres'a Comitetului parochialu d'aici, M. O. D. Adamu Ros'a, inspectoru scolaru in Leucusiesci, p. u. Balincz, in Comitatulu Carasiu-Severinu, pana la terminulu indicatu; avendu a-se presentá in atare Dumineca ori serbatóre in sant'a biserica, spre a-se aretá poporului.

Datu din siedinti'a Comitetului parochialu tienuta la 13/25 Fauru 1889.

Pentru comitetu.

Adamu Ros'a m. p.
insp. scol.

Nicolau Crismariu m. p.
preotu, pres. com.

Pentru indeplinirea parochiei vacante din comun'a **Debresti**, protopresviteratulu Belintului, imbinatu cu statiunea invetiatorésca de acolo, se escrie concursu cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare in „Biserica si Scol'a.“

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: o sesiune parochiala, constatátore din 32 jugere catastrale, si unu intravilanu, birulu parochialu, câte o mesura de cucuruзу dela 32 numere de case, stol'a usuata si specificata in protocolulu comitetului parochialu, luat sub dto 8 Februaru a. c. mai departe salariulu invetiatorescu in bani gat'a 112 fl. v. a. 4 jugere de pamentu estravilanu pentru scripturistica 2 fl. 12. metrii de lemne, si quartiru liberu in edificulu scólei, — cari emoluminte, computeate in bani, dau unu venitu anualu in sum'a de 508 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestu postu se aviseza a-si substerne recursele instruite cu documintele de calificatiune, conformu dispositiuniloru statutului organicu, si ale regulamentelor in vigóre, pana la terminulu indicatu, parintelui protopresviteru Georgiu Creciunescu in Belincz, si totu odata a se presentá, in vre-o Dumineca séu sabbátóre, in sánta biserica, spre a-si aretá desteritatea in cantu si rituale.

Dobresti, in 8. Februaru 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **GEORGIU CRECIUNESCU**, m. p. protopresviteru.

Pentru deplinirea parochiei vacante de cl. III-i'a din comun'a **Lapusnicu** se escrie concursu cu terminu pe a cincia septemana din postulu mare, când se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acésta parochie sunt: o sesiune de pamentu, parte aratoriu, parte fenatiu, si unu intravilanu parochialu, — birulu câte un'a mesura de cucuruзу dela 115 case, precum si stol'a usuata, cari emolumente computeate in bani, si specificate in protocolulu comitetului parochialu din 8 Februaru a. c. dau unu venitu anualu de 443 fl. 20 cr.

Doritorii de a ocupa acésta parochie sunt avisati a-si substerne recursele pana la terminulu amintitu parintelui protopresviteru Georgiu Creciunescu in Belincz, si a dovedí, cá posedu calificatiune pentru parochii de clas'a a trei'a, si totu-de-odata a se presentá in sf. biserica, spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Lapusnicu, in 8. Februaru 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **GEORGIU CRECIUNESCU**, m. p. protopresviteru.

Pentru deplinirea parochiei vacante de cl. III-a din **Giungani** se escrie concursu cu terminulu de alegere de 30 de zile dela I-a publicare

Doritorii de a ocupa acésta parochie sunt avisati, recursele provideute cu tote documintele recerute si adresate comitetului parochialu a le trimite oficiulu protopresviterulu alu Halmagiului pana la 19 Martie a. c. st. v.

Comitetulu parochialu.

Cu invoierea mea: **IOANU GROZ'A**, m. p. protop.

Postulu invetiatorescu dela scól'a I. din **Siepreusiu**, protopresviteratulu Borosineu, devenindu vacantu, se publica concursu cu terminu de alegere 12/24 Martie a. c. pe langa urmatoarele emoluminte:

1) In bani gata 333 fl. v. a. 2) pamentu aratoriu $\frac{1}{4}$ parte sesie cu dreptulu de pasunaritu. 3) quartiru liber cu gradina de legumi. 4) lemne 6 orgi pentru invetiatoriu. 5) de incalditul si curatitul scólei se va ingriji comun'a. 6) scripturistica dupa necesitate. 7) spesele conferentiale dupa recerintie. 8) la inmormentari unde va fi poffit 50 cr.

Alesul invetiatoriu din salariul banalu va avea se dee ana aliminte emeritului invetiatoriu Melentie Suciú 50 fl. v. a pona va fi in viatia.

Doritorii de a ocupa acestu postu, au se documenteza, ca posedu testimoniu preparandialu, de calificatiune si examen din limb'a magiara.

Recursele astfelu instruite si adresate Comitetului parochialu din Siepreusiu, sunt a se trimite subscrisului inspector scolaru in Miske p. u. N.-Zerénd pona in 9/21 Martie, avend recurrentii in vre-o dumineca ori serbatóre a-se presentá la sant' biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Siepreusiu, 8. Faurariu 1889.

Comitetul parochialu

In contielegere cu mine: **IOANU AVRAMU**, parochiu si insp. scolaru.

Se escrie Concursu pentru statiunea invetiatorésca dela scól'a vechia din **Tierneteazu**, protopresviteratulu Timisiorii, cu terminu de alegere pe 26. Martiu a. c. n.

Emolumintele nuali sunt: 172 florini v. a., pautialu pentru scripturistica si conferintie 6 fl., 40 meti de gráu, 3 orgii de lemne éra pentru scóla se va ingriji comun'a, 4 jugere de livada, quartiru liberu cu gradina, dela inmormentarile unde va fi poffitu 50 cr.

Recurrentii au se-si astérna recursele loru, la adres'a comitetului parochialu subscrisului inspectoru de scóle in Szécsány per Vinga, si au sè se presenteza in biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si in tipicu. Cei versati in note si musica vor fi preferiti.

Este inse de insemnatu ca veteranulu morbosu invetiatoriu Meletiu Opreanu, are in curendu se capete pensiune din fondulu regnicolaru de pensiune, dar pana atunci densulu va avea se capete jumetate din tóte beneficiile invetiatoresci afara de quartiru.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOSIF GRADINARIU**, m. p. preot inspect. de scóle.

Pentru parochiele vacante din **Iarcosiu** si **Selageni**, cu venite anualu aprópe la 400 fl. — prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere la **Iarcosiu** pe 12 Martiu, **Selageni** pe 19 Martiu a. c. — pe candu recurrentii se voru presentá la biserica si-si voru substerne recursele pe calea oficiulu protopresviterálu.

Buteni, la 8. Februaru 1889.

Constantinu Gurbanu m. p.,
protopresviter.